MIELIPIDE

Suomessa on liikkumiseen tarvittava energia otettu ennenkin pellosta. **ILKKA HERLIN VIERASKOLUMNISSAAN**

LUKIJALTA

Uskallanko huomenna kouluun?

Kaikilla koululaisilla on ollut varmasti joskus tunne, ettei jaksa mennä kouluun vaan mieluummin jäisi kotiin nukkumaan ja tekemään jotain ihan muuta.

Monesti tämä selittyy sillä, että nuoret eivät jaksa käydä koulua vaan pitävät sitä vastentahtoisena paikkana. Nuoret eivät myöskään jaksa alati kasvavia tehtävämääriä suorittaa kunnialla läpi.

En nyt kuitenkaan lähde sitä ruotimaan tässä kirjoituksessa sen enempää. Kaikki nuoret eivät paini noiden asioiden parissa, vaan heillä on raskaammat murheet repussaan.

He taistelevat pääsääntöisesti yksin kiusaamista vastaan. Heillä on joka kouluaamu pelko päivän kulusta. Mitä tänään tapahtuu? Miksi minä? Jaksanko tätä enää? Kysymykset vain pyörivät ajatuksissa, lappaessa aamupalaa suuhun ja vielä koulumatkallakin. He eivät ole onnellisia, vaikka toivoisivat olevansa.

Koulussa kiusattu hakeutuu mahdollisimman kauas kiusaajista ja yrittää parhaansa mukaan vältellä heitä.

Kiusaaminen voi olla fyysistä tai henkistä, mutta uhri ei kuitenkaan uskalla kertoa koulun aikuisille kiusaamisesta. Hän pelkää, että kiusaajat kostavat seuraavan kerran pahemmin, mikäli hän kertoo.

Koulupäivät ovat myös usein pitkän tuntuisia ja aina pitää katsoa ympärilleen, etteivät kiusaajat pääse yllättämään. Jokainen oppitunti taas on piinaavan pitkä.

Kiusattu ei uskalla osallistua yhteiseen keskusteluun luokassa, sillä hän pelkää kiusaajien saavan lisää aihetta kiusaamiseen. Mielessä vain pyörii: Mitä jos vastaankin väärin?

Koulupäivä etenee tuskallisen hitaasti ja mitä vaan voi vielä tapahtua. Onko tämä viimeinen koulupäiväni, minkä jaksan? Vai voinko selvitä tästä tilanteesta?

Viimein koulupäivä päättyy ja tuska on ohi. Vai onko sittenkään?

Koulupäivän jälkeen aletaan jo miettiä seuraavaa päivää ja sitä, mitä silloin tapahtuu. Loppuillan onneksi saa olla rauhassa omassa kodissa. Taas yksi päivä mistä selvisin, mutta selviänkö seuraavasta? Kuinka kauan minä vielä tätä jaksan?

Tuossa hieman lyhyesti siitä, minkä kanssa kiusattu joutuu päivittäin taistelemaan.

Ulkopuolinen ei näe kiusatun nuoren sisälle, kuinka rikki hän on loputtomasta taistelusta kiusaamista vastaan. Voi kunpa näkisimme ja voisimme puuttua siihen.

Kuinka voisimme auttaa koulukiusattuja, jotta he pääsisivät nauttimaan koulupäivistä eikä tarvitsisi olla peloissaan? Voimmeko olla nuoren apuna enemmän, vaikkei hän pyytäisikään? Ehkäpä juuri silloin hän oikeasti tarvitsisi sitä kuuntelevaa aikuista.

Voimme kysyä jo tänään, minkälaista oli koulussa ja mitä teitte. Huomenna se voi olla jo liian myöhäistä! Punotaan yhdessä välittämisen verkko, jonka läpi yksikään enkeli ei putoa.

Santtu Hyytinen

MARKKU VUORIKARI

Lähes miljoona suomalaista matkaili ulkomailla viime vuonna.

EU-myönteisten sinisilmäisyys

EU-valtioille pumpattu raha ei pelasta kansalaisia, vain valtioita ja pankkeja. Ihmisiä se kyykyttää pahemman kerran. EU-myönteiset kansalaiset ovat tulleet yhä enemmän sinisilmäisiksi EU:n suhteen, he luulevat unionin olevan tie autuuteen.

EU-myönteisyys on kasvanut entistään, vain joka viides suhtautuu unioniin kielteisesti. Tietävätköhän nämä unioniin myönteisesti suhtautuvat ihmiset, että ainakin GNS Economics -konsulttitoimiston 29.3. julkaistun raportin mukaan Suomen vienti olisi tällä hetkellä noin 15 prosenttia korkeammalla tasolla, mikäli maallamme olisi ollut käytössään oma valuutta. Ruotsilla menee hyvin, vaikka se ei kuulukaan euroon.

”Pitää kuulua euroon, muuten menee huonosti”, sanotaan. Tämä väittämä ei enää kelpaa syyksi olla eurossa, väittämä on paljastunut valheeksi.

Harri Lindell
Helsinki, Pohjois-Haaga

Lukijalta-osasto

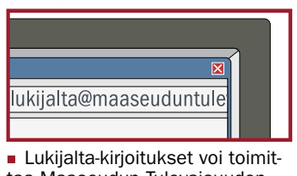

- Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.
- Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki. Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717. Kuoreen tai faksiin merkintä ”Lukijalta”. Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi*

VIERASKOLUMNI

Lannasta kultaa

Suomessa kehitettiin aikanaan sähkön ja lämmön yhteistuotanto yhteiskuntien tarpeisiin ja liekkisulattomenetelmä kuparin jalostamiseen. Näiden välttämättömyydestä syntyneiden innovaatioiden ansiosta luulimme pitkään olevamme energiatehokkuuden kärkimaa maailmassa. Menetelmät syntyivät heikon energiaomavaraisuuden seurauksena.

Näin maamme energiapolitiikka on yksipuolistunut lämmön ja sähkön yhteistuotannon sekä ydinvoimapolitiikan myötä. Eikä pelkästään yksipuolistunut, vaan olemme siirtyneet energian tuhlauksen maaksi.

Olemme haalineet energiaintensiivistä tuotantoa (metallien jalostus) ja energiaintensiivisiä ratkaisuja tuotantoomme (sähkösyöppö paperin kuumahierremenetelmä energiaa tuottavan mustalipeämenetelmän sijaan). Ei näissä aloissa tietenkään mitään vikaa ole, mutta asioiden tila on johtanut siihen, että meillä ei ole riittänyt tarmoa kehittää uusiutuvia energialähteitä.

Saimme nenillemme aikanaan Kioton sopimuksessa energiatehokkuuden takia ja nyt olemme vaikeuksissa EU:n 38 prosentin uusiutuvan energian vaateen kanssa. Ongelmat olisivat kuitenkin osin progressiivisesti ratkaistavissa kierrätysmaatalouden sivutuotteella, bioenergialla.

Kestävän energiantuotannon puolestaan tulee olla itsenäisen valtion yksi päämäärä. Harmi kyllä, nykyinen hallituskoalitio tuntuu olevan tätä vastaan.

Toisin kuin nykyhallitus väittää, maalla asuminen on ekologisesti perusteltua. Terveen järjen päättelyn lisäksi tämä on jo tieteellisesti todistettu: jo nykyisellään maaseutuasuminen kuluttaa vähemmän kuin kaupunkiasuminen. Maaseudulla on tämän lisäksi paremmat mahdollisuudet entistäkin tehokkaampaan raaka-aineiden kierrätykseen ja uusiutuvien energialähteiden käyttöön kuin kaupungissa.

Suomessa on liikkumiseen tarvittava energia otettu ennenkin pellosta.

Hevoset ja härät tarvitsivat heinää reilulta kolmannekselta maan pelloista. Lisäksi jos työ oli raskasta, annettiin työtoverille joku mitta kauraakin.

2000-luvulla ei tarvitse palata hevoskyytiin, vaikka heinävetoisella pelillä voitaisiinkin liikkua. Heinästä voi nimittäin tehdä biokaasua, ja sillä voi esimerkiksi kuljettaa autoa siinä missä lämmittää talonkin ja tuottaa sähkön päälle päätteeksi.

Myös lanta tulisi ottaa raaka-aineeksi ja käyttää energian lisäksi sen ravinteet uudelleen. Harmi, että Suomi on edellä mainituista syistä jäänyt jälkeen biokaasutuotannossa.

Maailman ruokaturvan kannalta on selvää, että peltopinta-alaa ei tulisi käyttää koneiden tai rakennusten vaan ihmisten energiaksi.

Käyttämällä hyväksi viljelykiertoa ja sivuvirtoja bioenergiaa voisi tuottaa vaarantamatta ruuantuotantoa. Lisäksi täytyy todeta, että paikallisesti tai jopa alueellisesti järkevin ratkaisu vaihtelee maapallolla olosuhteiden mukaan: Suomen heikoille pelloille heinä on luontainen ratkaisu. Biokaasun tuotanto sopisi siis monin perustein osaksi kierrätysmaataloutta.

Korostan, että sekä kierrätysmaatalous kokonaisuudessaan että biokaasuntuotanto vaativat aina ravinne- ja energiatase-laskelmia ja koko elinkaaren mittaisia paikallisia ratkaisuja – ei vain pellolta kuluttajalle vaan myös kuluttajalta pellolle.

ILKKA HERLIN on filosofian tohtori ja Elävä Itämeri -säätiön hallituksen puheenjohtaja.
ilkka.herlin@cargotec.com

Lumesäästöjä

Suomen kauppatase oli viime vuonna 3,5 miljardia ja matkailutase 1,2 miljardia alijäämäisiä. Valtion budjetti on syvästi miinuksella ja velkataakka sitä kautta kasvussa. Kovat säästökuurit ovat edessä, jotta pysyttäisiin parhaassa luokituksessa ja maailmalta saadun velankorot alhaisina.

Kestävämpää taloutta ajatellen meilläkin eletään oman säästö-ideologian vastaisesti. Kun monessa yritetään kovasti saada säästöjä aikaan, toisaalla säästöt tuhlataan hetkessä pois.

Eräässä länsirannikon kunnassa tuotettiin Saksasta neljä rekkakuormallista pölyämätöntä erikoishiekkaa lämpimänä pidettävään halliin, jotta voidaan talvellakin pelata ”hallibiitsillä” rantavolleyta uimatrikoissa.

Epäilemättä mukavaa pelailla kesäisessä lämmössä ja lamppujen loisteessa. Mutta ei näissäkään hauskuuksissa pidemmälle säästöjä ajatella, vaikka kaikkialla puhutaan litanioita matalaenergia taloista, säästölampuista sun muusta. Samanaikaisesti uusia sähkön kulutusmuotoja erilaisiin käytäntöihin innovoidaan jatkuvasti.

Näin tapahtuu, koska enää ei osata elää ”ihmisiksi” eli elää ja harrastaa vuodenaikojen mukaan. Jopa polttoklapitkin olisi hyvä loppukuivattaa sähköllä, tuore sahatavara kuivatetaan kokonaisuudessaan. Tai vainajat tuhkataan kovassa kuumuudessa, vaikka maanpovi hajottaisi kehomme ilmaiseksi.

Ihmekös, jos pelko energian riittävyydestä tulipalopakkasella uinuu takaraivossa. Sähkön kulutushuippuja kauhistellaan ja viimeisimpiä vesistöjä haikaillaan hyödynnettäviksi. Onneksemme pakkaskausiin ei sisälly myrskyjä.

Lähes miljoona suomalaista matkaili ulkomailla viime vuonna, monet useampaan kertaan matkustusmäärän noustessa 3,5 miljoonaan matkaan.

Säästölinjaa odottaisi näihin turvonneisiin kaukomaille suuntautuvaan ja etelän matkailuun. Matkailutasetta korjattaisiin helpoimmin jättäytymällä kotiin, pyörittämään omia lomamarkkinoita.

Matkailurahat aiheuttavat yhtä lailla vaihtotaseen alijäämää ja työttömyyttä kuten vaikkapa raakapuun tuonti.

Matkailurahat aiheuttavat yhtä lailla vaihtotaseen alijäämää ja työttömyyttä kuten vaikkapa raakapuun tuonti. Molempia kustannetaan viime kädessä valtion lisävelalla.

Kotimaan lomailussa ei vaaranneta toimeentuloa – korkeintaan elintasoa – vaan turvataan oman ja naapurin taloutta. Samalla toteutuu mediaotsikoista jatkuvasti silmille hyppivä ilmasto- ja ympäristönäkökulma.

Verottajan olisi syytä napsaista ainakin osa näistä kansalaisten ulos kantamista ylimääräisistä elintasorahoista velkansa hillitsemiseen.

Jokaisen talous on oma juttunsa, sen mukaan kannattaisi elää eikä vilkuilla miten muut elävät.

Samoin kuin valtio hakee ja yksilöi säästökohteita valtiontalouden tasapainottamiseksi, yksityistaloudessa tulisi pyrkiä samaan. Että kyettäisiin selviytymään kohoavista maksuista ja elinkustannuksista, ettei omaa toimeentuloa heti riskeerattaisi.

Henkilökohtaisen talouden säästöt on otettava omasta elintasosta sellaisia toimia karsimalla, jotka eivät ole välttämättömiä toimeentulon kannalta. Etenkin, ellei hyvinä aikoina ole varauduttu huonompiin vaan eletty kädestä suuhun tai jopa velan varassa.

Arvi Pöyhönen
Suonenjoki

Kulttuuriperintökohteet ahdingossa

Museoviraston määrärahoja leikattiin tämän vuoden valtion budjetissa noin kolme miljoonaa euroa.
Seuranneissa yt-neuvotteluissa henkilökuntajärjestöt yksimielisesti esittivät pääasialliseksi säästökeinoksi henkilökunnan laajamittaista lomautusta vuosittain siihen asti, kunnes budjetti saadaan tasapainoon.

Neuvottelutulokseksi tuli kuitenkin Museoviraston pääjohtaja Juhani Kostetin kanta. Tämän seurauksena Museovirasto irtisanoi 17 työntekijäänsä ja sulkee 8 museotaan: Alikartanon Mäntsälässä, Anjalan kartanon Anjalankoskella, Kotkaniemen Luumäellä, Kuusiston kartanon Kaarinassa, Pukkilan kartanon Piikkiössä, Urajärven kartanon Asikkalassa, Yli-Lauroselan talomuseon Ilmajoella sekä Paikkarin torpan Sammatissa.

Tämä ei ole kulttuuriperintömme vastuullista hoitamista.

Säästö, joka maakunnissa sijaitsevien museoiden sulkemisella saavutetaan, on marginaalinen. Kansallisesti merkittävien kulttuuriperintökohteidemme poistaminen museokartalta onkin osoitus keskeisten arvojen rämettymisestä.

Museoviraston johto on esittänyt käyvänsä neuvotteluita sijaintikuntien ja muiden mahdollisten toimijoiden kanssa suljettavien museoiden toiminnan jatkumiseksi. Käytännössä neuvottelujen käyminen tarkoittaa sitä, että kunnat joko tavalla tai toisella ottavat museoiden avoinnapidon harteilleen, tai ne pysyvät kiinni.

Tämä ei ole kulttuuriperintömme vastuullista hoitamista, kuten ei museoiden mielenosoituksellinen sulkeminen manifestoimaan Museoviraston ahdinkotilaa.

On valitettavaa mutta ilmeistä, että talouden maailmasta lähtöisin oleva ja sinne kuuluva mittarointi on Museovirastossa hyväksytty kulttuuriperintökohteiden arvon määrittämisvälineeksi. Samasta lähteestä on peräisin toimissa ilmenevä suurten yksiköiden ihannointi.

Museoiden sulkemispäätöksiä tehtäessä näyttävät arvoiksi kelvanneen vain ja ainoastaan kvantitatiiviset seikat, sisältö ja merkitys on turhina heitetty romukoppaan. Mitatuista suureista keskeisimmiksi lienee katsottu kulttuuriperintökohteen rahallinen tuotto, kohteen lattiapinta-ala, sekä tokikin kohteen etäisyys Helsingistä.

Tässä periaatteena tietysti on: mitä lähempänä Mannerheimintietä museo sijaitsee, sen parempi. Muu Suomi pärjätköön omillaan tai olkoon ilman.

Jotta Museovirasto jatkossa voi hoitaa tehtävänsä kuten sen keskeinen asema maamme museokentässä edellyttää, on syytä toivoa, että viraston alas ajajat tekevät johtopäätökset toiminnastaan. Me suomalaiset tarvitsemme Museoviraston joka suojelee, tutkii, ylläpitää, esittelee ja ennen kaikkea arvostaa yhteistä kulttuuriperintöämme koko Suomessa.

Petri Lehtonen
Paikkarin torpan määräaikainen museonhoitaja 2001–2011
Tampere

Ota kantaa tekstiviestillä

Petovahingot

Onkohan petovahinkoja liioiteltu, jos ne ovat samaa luokkaa kuin koirien tekemät vahingot? Koira ei tervettä poroa tapa.
Ei nimimerkkiä

Todellinen syy

Vaalirahat ja hallitusvastuuko syy keskustan tappiolle? Kyllä äänet solahtivat jätevesien mukana Itämereen. Tämän näkee jo sokea Reetakin.
Turvenuija

Keskustan eduskuntavaalitappiossa loiskuu jätevesi. Ympäristöministeri jääräpäisillä, liian tiukoilla vaatimuksilla lähes tuhosi oman puolueensa.
Ei nimimerkkiä

Väyrysen Paavo mokasi syyttämällä Kiviniemen Maria vaalitappiosta. Persujen jytky oli protesti. Kyllästyminen perinteiseen politiikkaan, näpäytys.
Ottakaa opiksi

Kypsää metsää

Meille metsäyhtiöt soittelevat, että teillä olisi kypsää metsää, myyttekö? Kypsät metsät ovat tiedossa, mutta onko halua myydä? Suojeluun vaan.
Turhaa kirjoittelua

Lottoamaan

Olisihan se melkoinen lottovoitto. jos saisi jonkun katkeroituneen työläisen tekemään nuo navettahommat joka arki ja pyhä.
Jussi

Katkeroitunut työläinen. Ei kun tilan ostoon ja pelaamaan maanviljelijöiden omaa lottoa ja rikastuminen on varmaa.
Maidontuottaja

Katkeroitunut työläinen. Tule ja koe yrittämisen ihanuus. Minä haluaisin kokea vapaat viikonloput, kesä- ja talvilomat.
Lottoava viljelijä

HUIDUNPERÄ

Aluepolitiikkamme tätä päivää

Näinä päivinä kuntauudistus ja kahden puolueemme puheenjohtajakysymykset ovat puhuttaneet mediaa runsaasti ja samalla meitä kansalaisia. Mutta myös aluepolitiikka on ollut esillä. Varsinkin isovanhempien ikäiset ovat todenneet keskuudessamme, että ennen menneinä vuosikymmeninä oli tapana puhua maakunnista ja lääneistä kotoisesti ja viihtyä laulamalla juhlissa kotimaakuntien tasokkaita maakuntalauluja. Nyt läänejä ei enää ole, ja kotimaakuntien myönteinen merkitys pyrkii usein unohtumaan kiireitten keskellä.

Aluepolitiikasta on tullut melkoinen ongelma.

Maamme alueellisella jakautumisella on historiansa ja ajankohtainen nykyvaihe. Aluepolitiikkaa tapaa julkisuudessa varsinkin käsitellä Oulun yliopiston maantieteen professori Sami Moisio maakunnan Kaleva-lehdessä. Varsinkin häntä kiinnostaa hallituksen valmisteilla oleva Itä- ja Pohjois-Suomen kehittämisohjelma.

Professori on todennut, että alueellisen jakautumisemme historia on pitkä. Jo Henrik Gabriel Porthan jakoi 1780 Suomen taloudellisin ja sivistyksellisin kriteerein kahtia. Etelän läänit ja Pohjanmaa kuuluivat paremmaksi katsottuun Ruotsin ja Euroopan piiriin. Sen sijaan Karjalan, Savon ja Kajaanin linnan alueet sitä eivät tehneet. Pohjanlahden perukasta Laatokalle vedetyn rajan lounaispuolelle jäävä osa oli siten kulttuuri-Suomea, itäpuolen alue taas luonnon-Suomea.

Niin oli asia itsenäisyytemme ensi vuosikymmenille asti.

Sitten 1950-luvulla käynnistetty, alueelliseen eheytykseen perustunut politiikka johti myönteisiin tuloksiin. Itä- ja pohjoisosien ja muun Suomen välisiä kehittyneisyyseroja kurottiin umpeen, ja pienimillään ne olivat 1980-luvun alussa.

Moision mukaan erot sitten alkoivat taas 90-luvulla kasvaa pohjoisen Suomen ja väestöään kasvattaneiden maan eteläosien välillä.

Kirjoittaja toteaa, että kansantaloudellisessa suuntauksessa tarkastellaan aluerakennettamme puhtaasti taloudellisena kysymyksenä, kun taas kansallisessa suuntauksessa talous on tärkeässä asemassa mutta alisteinen kansakunnan eli poliittisen yhteisön vakauteen liittyville seikoille.

Kansantaloudellisen linjan mukaan olisi Karjalan siirtoväki siten pitänyt sijoittaa Itä- ja Pohjois-Suomeen, jotta ei maan etelä- ja länsiosien yksityisten maiden lohkomisesta seuraisi maatalouden tuottavuuden romahtaminen.Kansantaloudellinen suuntaus hävisi tämän kansalliselle suuntaukselle.

Jälkimmäinen merkitsi siten siirtoväen asuttamista koko valtakunnan alueelle. Näin arvostettiin maamme yhteiskuntarauhaa ja kansallisen eheyttämisen periaatetta.

Kansallinen linja oli kirjoittajan mukaan valtion aluerakennepolitiikan johtavana suuntauksena 1950-luvulta 1990-luvulle. Kansantaloudellisen linjan kannattajat vastustivat – tosin turhaan – korkeakoulukomiteassa Oulun yliopistonkin perustamista, jotta valtion menoja ei haitallisesti hajautettaisi eri puolille maata.

Hajautettu aluerakenneperiaate sai sitten merkittävän, myönteisen jatkon, kun presidentti Kekkonen 1952 kirjoitti ”Onko maallamme malttia vaurastua” -kirjasensa. Tuloksena oli valtion teollisuuslaitosten mittava rakentaminen Pohjois- ja Itä-Suomeen.

Kansantaloudellinen suuntaus silloin romutettiin.

Moisio pitää alueellista hajauttamista maalaisliiton ja SDP:n yhteisponnistuksena kansantaloudellista suuntausta vastaan.

Kansantaloudellinen linja alkoi kirjoittajan mukaan 1990-luvulla sitten taas nousta yhteiskuntapolitiikkamme keskiöön: ”Koko poliittinen kenttä liikahti tuolloin oikealle.” Kansantaloudellisen suuntauksen tapa argumentoida yleistyi kirjoittajan mukaan myös keskustassa ja SDP:ssä.

Kansantaloudellinen suuntaus on 2008 alkaneen ”finanssikriisiin” seurauksena kirjoittajan mukaan nyt vahvistunut. Kuntauudistushankekin perustuu tähän suuntaukseen. Uudistus on kirjoittajan mukaan suurkaupunkivetoinen. Maamme on silti vielä hajautetun aluerakenteen valtio. Toistaiseksi?

Meillä 1950 aloitettu tasoittamistoiminta merkitsi, että 1980-luvulla maan molempien osien kehittyneisyysero oli pienimmillään. Moision mukaan erot alkoivat taas kasvaa. Vain Pohjois-Pohjanmaa nousi Oulun seudun keralla maan toiseksi vahvimmaksi sivistysalueeksi.

Professorimme ehdotti vuosi sitten, että pohjoisen Suomen tulisi saada laaja ja asiantunteva aluepoliittinen foorumi laatimaan ohjelmaa Itä- ja Pohjois-Suomen kehittämiseksi. Hallitus on ilmoittanut, että tavoitteena on valmistella Itä- ja Pohjois-Suomen kehittämisohjelma. Professori tervehti hanketta ilolla ja päätti artikkelinsa kertomalla saamistaan kyselyistä. Maan reuna-alueilta tiedusteltiin, miksi kuntauudistus pitää toteuttaa, vaikka julkilausutut tavoitteet jäävät toteuttamatta.

Sellaisia viime aikojen kuulumiset pohjoisesta Suomesta ja varsinkin Oulusta aluepolitiikkaa, kulttuuria myöten.

HEIKINTYTÄR